

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

Галагуз Тетяна Валентинівна

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ:
ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ВЕКТОРИ

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Формування та реалізація в Україні державної політики національної безпеки є чи не найголовнішою проблемою ефективного управління суспільством, що трансформується. Українська політична практика засвідчує, що технологія реалізації доктрин, стратегій, концепцій і програм державної політики у сфері національної безпеки об'єктивно має інтегрувати всі компоненти політичної активності держави і базуватися на ґрунтовних теоретичних засадах та історичному досвіді.

Сьогодні теорія національної безпеки проходить етап активного формування та динамічного розвитку. Пошук надійних теоретичних засад організації системи стратегічного планування у сфері національної безпеки потребує її розгляду з погляду застосування найзагальніших політико-правових методів та інструментів діяльності держави, побудованих на базових принципах комплексності та системності і спрямованих на досягнення найвищого рівня національної безпеки.

Питанням формування та реалізації державної інформаційної політики присвячено праці таких українських дослідників, як Г. Головка, В. Дзюндзюка, А. Колодія, В. Копейчикова, Ю. Тодики, В. Селіванова, В. Українчука, О. Власюка, А. Єзерова, І. Кресіна, Х. Приходька, С. Чумаченко.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану та особливостей реалізації державної політики щодо національної безпеки.

Для досягнення мети було визначено наступні **завдання**:

- Проаналізувати джерельну базу дослідження, визначити основні поняття та категорії;
- Проаналізувати законодавчу та нормативно-правову базу дослідження;
- Розкрити особливості реалізації внутрішніх та зовнішніх векторів державної політики щодо національної безпеки;
- Проаналізувати сучасний стан та визначити перспективи оптимізації державної політики щодо національної безпеки України.

Об'єктом дослідження є державна політика щодо національної безпеки.

Предметом дослідження є особливості, проблеми та перспективи оптимізації державної політики щодо національної безпеки України.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань, автором застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Під час дослідження було використано метод узагальнення для дослідження внутрішньої та зовнішньої політики України. Порівняльний метод використано під час розкриття внутрішніх і зовнішніх векторів державної політики щодо національної безпеки. Системний метод було використано під час аналізу проблем національної безпеки України, де особливий акцент зроблено на вдосконаленні чинного законодавства, законодавчій діяльності суб'єктів системи забезпечення національної безпеки, створенні сприятливих умов для забезпечення безпеки людини, суспільства і держави від внутрішніх та зовнішніх загроз.

Крім того, в даному дослідженні були застосовані загальнонаукові методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції.

Наукова новизна одержаних результатів обумовлена тим, що дане дослідження є спробою комплексного аналізу сучасного стану та особливостей оптимізації державної політики щодо національної безпеки України в умовах європейської інтеграції та входження її в європейський безпековий простір.

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження особливостей реалізації державної політики щодо національної безпеки України, а також у навчальному процесі з підготовки фахівців з державного управління.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження

апробовано у формі доповіді на XXIII Всеукраїнській щорічній науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти (м. Миколаїв, 16-20 листопада 2020 р.).

Структура роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, шести підрозділів, висновків, списку використаних джерел (114 найменувань), додатків. Загальний обсяг роботи становить 129 сторінок, з яких 112 основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження

У першому розділі «Теоретичні засади дослідження» висвітлено теоретичні засади формування державної політики щодо національної безпеки.

Підрозділ 1.1. «Джерельна база та основні поняття і категорії дослідження» присвячений джерельному аспекту дослідження. Вказано, що в наукових дослідженнях було вироблено низку загальних підходів до визначення базового поняття безпека. Крім того, в діючих нормативно-правових актах і науковій літературі використовуються й інші дефініції, пов'язані з поняттям безпека.

Визначено, що національна безпека – це здатність країни своєчасно виявляти, запобігати і нейтралізувати реальні та потенційні загрози національним інтересам. Забезпечення національної безпеки здійснюється за умови пріоритетності національних інтересів, необхідності своєчасного вжиття заходів, адекватних характеру і масштабам загроз цим інтересам, і ґрунтується на засадах правової демократичної держави. Головне завдання зовнішньої політики будь-якої держави – це забезпечення її внутрішнього розвитку. Сила держави й сьогодні є важливим засобом забезпечення національних інтересів і досягнення зовнішньої політичних цілей.

Переважає більшість підходів щодо забезпечення національної безпеки базується на усвідомленні та реалізації на державному і міжнародному рівнях концепції національних інтересів. Сферою, де знаходять прояв інтереси, є політика. Вона визначається різними детермінантами. Такі як рівень та особливості культурного, соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку; географічне положення країни; ресурсні можливості держави; національно-історичні традиції; потреби забезпечення суверенітету та територіальної цілісності. Саме вказані детермінанти і знаходять своє відображення в національних інтересах, інші у законах, концепціях, стратегіях, та інших нормативних актах, як об'єктивні потреби розвитку суспільства.

Сукупність національних інтересів, загроз щодо їх реалізації, процесів, які відбуваються у різних сферах життєдіяльності суспільства та держави, результатів наукових досліджень, дозволяє стверджувати, що в Україні доцільно здійснювати моніторинг факторів, які здійснюють вплив на національну безпеку в: економічній, політичній, соціальній, гуманітарній, оборонній сфері, а також у біосфері. Доцільно розрізняти економічну, політичну, соціальну, гуманітарну (духовну), оборонну, інформаційну безпеку та безпеку біосфери.

У підрозділі 1.2 «Законодавча та нормативно-правова база дослідження» проаналізовано законодавчу та нормативно-правову базу України.

Встановлено, що трансформація та модернізація усіх сфер суспільного життя тягне за собою необхідність вироблення послідовної, злагодженої, дієвої та ефективної державної політики у сфері національної безпеки. Конституційна регламентація основних засад та гарантій національної безпеки України є основою державотворення, розвитку українського законодавства в сфері забезпечення найважливіших національних інтересів.

Головна функція системи забезпечення національної безпеки полягає в організованій державою взаємодії суб'єктів державних органів, громадських організацій, посадових осіб та окремих громадян, об'єднаних цілями та завданнями щодо захисту інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства та держави від внутрішніх і зовнішніх загроз в усіх сферах життя, що здійснюють свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Система забезпечення та реалізації національної безпеки Української держави в сучасних умовах створюється і функціонує відповідно до чинної Конституції, нормативно-правових актів, що регулюють суспільно-економічні, політичні, військові відносини у сфері управління системою національної безпеки.

Зазначено, що на сьогодні базовими нормативними джерелами регулювання питань державної та національної безпеки є Конституція України, Закон України «Про національну безпеку України», Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» затверджена Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, Стратегія національної безпеки України (затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015), Воєнна доктрина України (затверджена Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015), Стратегія кібербезпеки України (затверджена Указом Президента України від 15 березня 2016 року № 96/2016), Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України (затверджена Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016). Означені закони, доктрини, концепції, стратегії визначають цільові настанови та керівні принципи воєнного будівництва, а також напрями діяльності органів державної влади в конкретній ситуації та обстановці з метою своєчасного виявлення, відвернення і нейтралізації реальних і потенційних загроз національним інтересам України.

У другому розділі «Основні вектори державної політики щодо національної безпеки України» висвітлено основні напрями зовнішньої та внутрішньої політики держави.

У підрозділі 2.1 «Внутрішні вектори державної політики щодо національної безпеки» зазначено, що систему забезпечення національної безпеки складає коло суб'єктів, які діють відповідно до поставлених завдань і, виконуючи конкретні функції, керуючись при їх здійсненні визначеними принципами, застосовуючи адекватні методи, утворюють один з вагомих елементів загальної системи національної безпеки.

Складовими структури національної безпеки є органи влади й управління усіх гілок влади, а також громадські організації та окремі громадяни відповідно до чинного законодавства.

До них входять: Президент України, Рада національної безпеки і оборони України, Кабінет Міністрів України, Верховна Рада України, центральні органи виконавчої влади, місцеві органи виконавчої влади, Конституційний Суд України, Суди загальної юрисдикції, Прокуратура України, Національний банк України, Сектор безпеки і оборони України. До складу сектору безпеки і оборони входять: «Міністерство оборони України, Збройні Сили України, Державна спеціальна служба транспорту, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна

прикордонна служба України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Управління державної охорони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальні органи України, центральний орган виконавчої влади. Сили забезпечення національної безпеки утворюються і розвиваються відповідно до рішень Президента України та Кабінету Міністрів України для виконання короткотермінових і довготермінових програм забезпечення національної безпеки. Повноваження сил забезпечення національної безпеки визначаються відповідними законодавчими актами.

Встановлено, що важливу роль у системі забезпечення національної безпеки відіграє зовнішня розвідка, що свідчить про нагальну потребу реформування цієї структури та забезпечення у законодавстві шляхів вирішення сучасних викликів та загроз. Підкреслено, що за сучасних кризових умов першочерговим завданням влади має стати активізація зусиль щодо послаблення асиметрії в обміні інформаційними потоками між Україною й іншими країнами, за рахунок забезпечення достатнього рівня присутності якісного та оперативного національного інформаційного продукту в глобальному міжнародному інформаційному просторі.

У підрозділі 2.2. «Зовнішні вектори державної політики щодо національної безпеки» проаналізовано особливості зовнішніх напрямків державної політики у сфері національної безпеки.

Визначено, що зовнішня політика України має ґрунтуватися на таких принципах: суверенна рівність держав; утримання від загрози силою або її застосування проти територіальної цілісності або політичної незалежності будь-якої іноземної держави; повага до територіальної цілісності іноземних держав та непорушності державних кордонів; вирішення міжнародних спорів мирними засобами; повага до прав людини та її основоположних свобод; невтручання у внутрішні справи держав; взаємовигідне співробітництво між державами; сумлінне виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань; пріоритет загальновизнаних норм і принципів міжнародного права перед нормами і принципами національного права; застосування Збройних Сил України лише у випадках актів збройної агресії проти України, будь-яких інших збройних зазіхань на її територіальну цілісність і недоторканність державних кордонів, боротьби з міжнародним тероризмом та піратством або в інших випадках, передбачених міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України; застосування міжнародних санкцій, контрзаходів та заходів дипломатичного захисту відповідно до міжнародного права у випадках міжнародних протиправних діянь, які завдають шкоди Україні, її громадянам і юридичним особам; своєчасність та адекватність заходів захисту національних інтересів реальним і потенційним загрозам України, її громадянам і юридичним особам.

Підкреслено, що зовнішні гарантії безпеки України повинні забезпечуватись шляхом формування мережі союзництва як з окремими державами та регіональними організаціями й ініціативами (шляхом укладення угод про спільну оборону або військову допомогу), так і з міжнародними безпековими організаціями (шляхом участі у механізмах колективної безпеки). Зовнішньополітична діяльність України у сфері гарантування національної безпеки держави спирається на політику європейської і євроатлантичної інтеграції та здійснюється на різних рівнях глобальному, регіональному, субрегіональному.

У третьому розділі «Особливості реалізації та оптимізації державної політики

щодо національної безпеки України» проаналізовано особливості реалізації та оптимізації державної політики у сфері національної безпеки України.

У підрозділі 3.1. «Сучасний стан та проблеми в сфері реалізації державної політики щодо національної безпеки України» вказано, щов Україні політична, економічна, соціальна та інші системи життєдіяльності суспільства і держави наразі зазнають трансформації внаслідок докорінної зміни цих систем у напрямі побудови суспільно-політичних та соціально-економічних відносин, характерних для країн з ринковою економікою. Проте українська реальність фіксує занадто велику кількість порушень конституційних прав і свобод людини. Акцентування уваги на безпеці людини відображає якісно новий підхід до політики національної безпеки, підкреслює особливу роль людини, як суб'єкта та об'єкта вказаної політики, а безпека людини розглядається як передумова забезпечення безпеки суспільства, держави, національної, регіональної та міжнародної безпеки. В процесі державного управління національною безпекою принципово важливим також є моніторинг та оцінка порогових величин (критичних параметрів) індикаторів, індексів, показників щодо: оборони (забезпечення державного суверенітету, територіальної цілісності); економіки (забезпечення добробуту суспільства, господарського зростання, технологічного прогресу, раціональної участі в міжнародному поділі праці); суспільного устрою (захист конституційного ладу, корекція процедур забезпечення правонаступності влади); соціальної політики (оцінка стану соціальної напруженості та ефективності цієї політики); навколишнього середовища (оцінка стану та тенденцій змін навколишнього середовища).

У підрозділі 3.2. «Перспективи оптимізації державної політики щодо національної безпеки України» з'ясовано, щонаціональна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку стратегій, концепцій, доктрин і програм у політичній, економічній, соціальній, військовій, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах.

Встановлено важливість постійного моніторингу впливу на національну безпеку процесів, що відбуваються в усіх сферах суспільного життя, в тому числі міжетнічних стосунках та прогнозування змін, що відбуваються в них, і потенційних загроз національній безпеці. Також одним із шляхів забезпечення національної безпеки визначено проведення систематичного спостереження за станом і проявами міжнародного та інших видів тероризму, прогнозування, виявлення та оцінка можливих загроз, дестабілізуючих чинників і конфліктів, причин їх виникнення та наслідків прояву. І врешті, розроблення уповноваженими суб'єктами науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з метою захисту національних інтересів України.

Головною ж метою вище окреслених заходів виступає забезпечення такого рівня національної безпеки, який би гарантував захист прав і свобод людини і громадянина, а також сталий інноваційний розвиток України, її культури, конкурентоспроможності економіки, подальше зміцнення міжнародних позицій та авторитету української держави в сучасному світі. Встановлено, що проблема забезпечення національної безпеки держави постає, з одного боку, як найважливіша умова здійснення цих демократичних перетворень, а з іншого- забезпечує реалізацію стратегічної мети побудови суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі досліджено особливості, проблеми та перспективи оптимізації державної політики щодо національної безпеки України та запропоновано напрями подальшого проведення адміністративної реформи в галузі управління національної безпеки. Отриманні результати у процесі дослідження дають змогу сформулювати наступні висновки і пропозиції.

1. Політика безпеки у загальному вигляді може бути визначена як діяльність суб'єктів політичних відносин щодо забезпечення національної та міжнародної безпеки. Політика національної безпеки у державному вимірі має внутрішньодержавний та зовнішньодержавний напрями. Характер політики безпеки держави, її спрямованість та методи здійснення значною мірою залежать від розуміння сутності національної безпеки суб'єктами прийняття управлінських рішень. Зокрема, розрізняють: державну, економічну, енергетичну, політичну, інформаційну, екологічну, воєнну безпеку. Поділ національної безпеки на її види, сфери чи якісь інші складові є досить умовним. Причина цього на нашу думку полягає в тому, що має місце недостатнє наукове обґрунтування меж, які окреслюють ту чи іншу сферу (вид, складову, тощо). Незважаючи на це, сфери національної безпеки часто отримують відповідну назву у керівних документах з питань забезпечення національної безпеки (концепціях, стратегіях тощо).

2. Система забезпечення національної безпеки України створює єдиний державно-правовий механізм, у якому якісно визначені елементи безпеки. Вона вирішує завдання і виконує функції щодо захисту життєво важливих інтересів особи, держави і суспільства в межах повноважень, визначених чинним законодавством. Тобто, визначаючи систему забезпечення національної безпеки України в широкому розумінні, необхідно звернути увагу, що вона за формою вираження виступає державно-правовою надбудовою, зорієнтованою на практичну координацію усіх видів діяльності державних і громадських інститутів з метою досягнення стратегічної мети України - побудови суверенної, демократичної, соціально-правової держави. Правовою основою функціонування системи забезпечення національної безпеки України є Конституція, Закон України «Про основи національної безпеки України», міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також видані на виконання законів інші нормативно-правові акти. Нове законодавство України про національну безпеку покликане розв'язати багато конкретних правових проблем, від закріплення правових норм забезпечення безпеки (воєнної, економічної, екологічної, інтелектуальної, інформаційної, генетичної, технологічної тощо) до контролю й нагляду за діяльністю самих органів, які її забезпечують.

3. Національна безпека України – це організована державою сукупність суб'єктів; державних органів, громадських організацій, посадових осіб та окремих громадян, об'єднаних цілями та завданнями щодо захисту національних інтересів, що здійснюють узгоджену діяльність у межах законодавства України. Суб'єктами забезпечення національної безпеки є: Президент України; Верховна Рада України; Кабінет Міністрів України; Рада національної безпеки і оборони України; міністерства та інші центральні органи виконавчої влади; Національний банк України; суди загальної юрисдикції; прокуратура України; Національне антикорупційне бюро України; місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування; Збройні Сили України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Державна прикордонна служба України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України; органи і підрозділи цивільного захисту; громадяни України, об'єднання громадян. Національна безпека забезпечується не лише силами, а й усіма наявними у країні засобами - політичними, економічними, правовими, військовими, організаційними і ресурсними на основі послідовної реалізації політики національної безпеки.

Основною умовою ефективності реалізації завдань захисту національних інтересів від реальних і потенційних загроз є прискорене реформування структур безпеки й оборони держави та підвищення ефективності функціонування всіх, без винятку, суб'єктів забезпечення національної безпеки. Окреме місце у системі забезпечення національної безпеки належить зовнішній розвідці, що свідчить про нагальну потребу реформування цієї структури та приведення відповідного законодавства у стан, який вимагають сучасні виклики та загрози. За сучасних кризових умов першочерговим завданням влади має стати активізація зусиль щодо послаблення асиметрії в обміні інформаційними потоками між Україною й іншими країнами за рахунок забезпечення достатнього рівня присутності якісного та оперативного національного інформаційного продукту в глобальному міжнародному інформаційному просторі.

Зовнішні гарантії безпеки України повинні забезпечуватись шляхом формування мережі союзництва як з окремими державами та регіональними організаціями й ініціативами (шляхом укладення угод про спільну оборону або військову допомогу), так і з міжнародними безпековими організаціями (шляхом участі у механізмах колективної безпеки). Зовнішньополітична діяльність України у сфері гарантування національної безпеки держави спирається на політику європейської і євроатлантичної інтеграції та здійснюється на різних рівнях глобальному, регіональному, субрегіональному. Національна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах.

4. В результаті проведеного аналізу сучасного стану та проблем в сфері реалізації державної політики щодо національної безпеки України, доходимо висновку, що в Україні політична, економічна, соціальна та інші системи життєдіяльності суспільства і держави наразі зазнають трансформації внаслідок докорінної зміни цих систем у напрямі побудови суспільно-політичних та соціально-економічних відносин, характерних для країн з ринковою економікою. Проте українська реальність фіксує занадто велику кількість порушень конституційних прав і свобод людини. Тому в Україні на передній план вийшла проблема забезпечення соціальної безпеки особи. Акцентування уваги на безпеці людини відображає якісно новий підхід до політики національної безпеки, підкреслює особливу роль людини, як суб'єкта та об'єкта вказаної політики, а безпека людини розглядається як передумова забезпечення безпеки суспільства, держави, національної, регіональної та міжнародної безпеки. В процесі державного управління національною безпекою принципово важливим також є моніторинг та оцінка порогових величин (критичних параметрів) індикаторів, індексів, показників щодо: оборони (забезпечення державного суверенітету, територіальної цілісності); економіки (забезпечення добробуту суспільства, господарського зростання, технологічного прогресу, раціональної участі в міжнародному поділі праці); суспільного устрою (захист конституційного ладу, корекція процедур забезпечення правонаступності влади); соціальної політики (оцінка стану соціальної напруженості та ефективності цієї політики); навколишнього середовища (оцінка стану та тенденцій змін навколишнього середовища).

Доходимо висновку, що національна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку стратегій, концепцій, доктрин і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах. Вагомим також є постійний моніторинг впливу на національну безпеку процесів, що відбуваються в усіх сферах суспільного життя, в тому числі міжетнічних стосунках та прогнозування змін, що відбуваються в них, і потенційних загроз національній безпеці. Ще одним із шляхів забезпечення національної безпеки є проведення систематичного спостереження за станом і проявами міжнародного та інших видів тероризму, прогнозування, виявлення та оцінка можливих загроз, дестабілізуючих чинників і конфліктів, причин їх виникнення та

наслідків прояву. І врешті, розроблення уповноваженими суб'єктами науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з метою захисту національних інтересів України.

Головною ж метою вище окреслених заходів виступає забезпечення такого рівня національної безпеки, який би гарантував права і свободи людини і громадянина, а також сталий інноваційний розвиток України, її культури, конкурентоспроможності економіки, подальше зміцнення міжнародних позицій та авторитету української держави в сучасному світі. Проблема забезпечення національної безпеки держави постає, з одного боку, як найважливіша умова здійснення цих демократичних перетворень, а з іншого - забезпечує реалізацію стратегічної мети побудови суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. На нашу думку, грамотнее забезпечення та проведення державної політики, дотримання норм законодавства громадянами, належне виконання ними правових приписів стане запорукою сталого розвитку держави і буде надійною основою для позитивних змін в Україні.

Відповідно, основні напрями подальшого проведення адміністративної реформи в галузі управління національної безпеки можливо сформулювати наступним чином:

- доопрацювання та прийняття проектів низки так званих базових законів у сфері забезпечення національної безпеки;
- вдосконалення чинної правової основи діяльності державних органів виконавчої влади, наділених компетенцією у сфері забезпечення національної безпеки;
- вдосконалення структури державних органів виконавчої влади, наділених компетенцією у сфері забезпечення національної безпеки, й її оптимізація з урахуванням специфічних особливостей і характеру завдань, що вирішуються;
- вдосконалення законодавства в окремих сферах, безпосередньо пов'язаних зі сферою забезпечення національної безпеки;
- приведення до єдиної стійкої системи нормативно-правових актів, що регламентують окремі види безпеки й аспекти її забезпечення;
- усунення прогалин, повторів і суперечностей в нормативних актах, що визначають систему безпеки, встановлення належної кореляції між ними;
- формування ефективного понятійного апарату, що виключає неоднозначне тлумачення, як при розробці нормативних актів, так і в процесі їх правозастосування.

Саме у такий спосіб Україна повинна зміцнювати національну оборону, забезпечувати державну і громадську безпеку з метою формування сприятливих внутрішніх і зовнішніх умов для досягнення пріоритетів у сфері соціально-економічного розвитку держави.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

Галагуз Т. В. Внутрішній та зовнішній вектори політики національної безпеки України/ Т.В.Галагуз// Могилянські читання – 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: XXIII Всеукр. наук.-практ. конф.: тези доп. Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів, Миколаїв, 16-20 листоп. 2020р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – С. 66-69.

АНОТАЦІЯ

Галагуз Т. В. Державна політика щодо національної безпеки: внутрішні та зовнішні вектори. – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

У межах дослідження визначено, що національна безпека України забезпечується

шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку стратегій, концепцій, доктрин і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах. Встановлено, що система забезпечення національної безпеки України створює єдиний державно-правовий механізм, у якому якісно визначені елементи безпеки.

Визначено, що система національної безпеки України – це організована державою сукупність суб'єктів; державних органів, громадських організацій, посадових осіб та окремих громадян, об'єднаних цілями та завданнями щодо захисту національних інтересів, що здійснюють узгоджену діяльність у межах законодавства України.

Встановлено, що особливу роль у системі забезпечення національної безпеки відіграє зовнішня розвідка, що свідчить про нагальну потребу реформування цієї структури та приведення відповідного законодавства у стан, який вимагають сучасні виклики та загрози. Підкреслено, що зовнішні гарантії безпеки України повинні забезпечуватись шляхом формування мережі союзнитва як з окремими державами та регіональними організаціями й ініціативами (шляхом укладення угод про спільну оборону або військову допомогу), так і з міжнародними безпековими організаціями (шляхом участі у механізмах колективної безпеки).

Зроблено висновок, що національна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку стратегій, концепцій, доктрин і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах. Нагальним є розроблення уповноваженими суб'єктами науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з метою захисту національних інтересів України. Головною метою вище окреслених заходів визначено забезпечення такого рівня національної безпеки, який би гарантував захист прав і свобод людини і громадянина, а також сталий інноваційний розвиток України, її культури, конкурентоспроможності економіки, подальше зміцнення міжнародних позицій та авторитету української держави в сучасному світі. Встановлено, що проблема забезпечення національної безпеки держави постає, з одного боку, як найважливіша умова здійснення цих демократичних перетворень, а з іншого – забезпечує реалізацію стратегічної мети побудови суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.

Ключові слова: національна безпека, державна політика, реформування, внутрішня та зовнішня політика.

SUMMARY

Galaguz T.V. State policy on national security: internal and external vectors. - On the rights of the manuscript.

Master's thesis for the degree of "master". Petro Mohyla Black Sea National University. - Mykolaiv, 2020.

The study found that Ukraine's national security is ensured by conducting a balanced state policy in accordance with duly adopted strategies, concepts, doctrines and programs in political, economic, social, military, environmental, scientific and technological, information and other areas. It is established that the system of ensuring the national security of Ukraine creates a single state and legal mechanism, which qualitatively defines the elements of security.

It is determined that the system of national security of Ukraine is a set of subjects organized by the state; state bodies, public organizations, officials and individual citizens united by goals and objectives for the protection of national interests, carrying out coordinated activities within the legislation of Ukraine.

It is established that foreign intelligence plays a special role in the system of national security, which indicates the urgent need to reform this structure and bring the relevant

legislation in a state that requires modern challenges and threats. with individual states and regional organizations and initiatives (by concluding agreements on joint defense or military assistance) and with international security organizations (by participating in collective security mechanisms).

It is concluded that the national security of Ukraine is ensured by conducting a balanced state policy in accordance with duly adopted strategies, concepts, doctrines and programs in political, economic, social, military, environmental, scientific and technological, information and other areas. It is urgent for authorized entities to develop scientifically sound proposals and recommendations for management decisions to protect the national interests of Ukraine. The main purpose of the above measures is to ensure a level of national security that would guarantee the protection of human and civil rights and freedoms, as well as sustainable innovative development of Ukraine, its culture, economic competitiveness, further strengthening of international positions and authority of the Ukrainian state in the modern world. It is established that the problem of ensuring the national security of the state appears, on the one hand, as the most important condition for these democratic transformations, and on the other - ensures the realization of the strategic goal of building a sovereign, independent, democratic, social, legal state.

Key words: national security, state policy, reforms, domestic and foreign policy.